

Referat fra arbeidsmøte mellom partnerskapet og innsatsgruppa for samfunnsoppdraget «Ingen barn og unge utenfor!»

Tid og sted: 5. mai 2026, Oslo

Tilstede: Se vedlagt deltakerliste

Møteleder: Statsråd Lene Vågslid, Barne- og familiedepartementet

Referent: Geir Aas, Forskningsrådet/innsatsgruppa

Bakgrunn og formål

Dette var første møte i partnerskapet for samfunnsoppdraget «Ingen barn og unge utenfor!». Møtet hadde som formål å skape felles forståelse av hva samfunnsoppdraget er, hva som er forventningene til partnerskapet og hvordan innsatsgruppen skal arbeide fremover.

1. Velkommen og presentasjonsrunde v/Lene Vågslid, barne- og familieminister

Statsråden understreket at utenforskap er et samfunnskritisk systemproblem. Utfordringene skyldes ikke mangel på innsats, men at innsatsen i dag er fragmentert. Målrrettede samfunnsoppdrag som metodikk samler systemet rundt et tydelig felles mål og retning for å inkludere alle barn og unge. Partnerskapet spiller en avgjørende rolle i å gi strategisk retning, prioritering og kraft i arbeidet.

2. Samfunnsoppdraget i praksis – Rolle, handlingsrom og arbeidsform v/Solveig Korum, leder av innsatsgruppa

Innsatsgruppa presenterte bakgrunn, metodikk og foreløpig innretning av arbeidet. PDF av presentasjonen sendes som et eget vedlegg til referatet.

Hovedpunkter:

- Samfunnsoppdraget bygger på mission-metodikk¹, med mål om langsiktig systemendring
- Det er høy innsats i dag, men fragmentering mellom sektorer og nivåer, parallelle strukturer og svake læringsløyper begrenser effekt.
- Samfunnsoppdragets arbeid skal:
 - samordne innsats
 - styrke læring på tvers

¹ OECD (2026), *Forging New Frontiers in Mission-Oriented Innovation Policies*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/d13d0142-en>.

- koble forskning, praksis og politikk

Det ble lagt vekt på at samfunnsoppdraget ikke skal bli en ny prosjektportefølje, men støtte systemlæring og bidra til å gjøre erfaringer og lovende initiativer fra forskning, praksis og barn og unge selv, om til varige strukturer.

3. Felles forståelse og hva vi kan få til sammen: runde rundt bordet

Partnerskapets medlemmer responderte på innsatsgruppas presentasjon og ga innspill med utgangspunkt i følgende spørsmål:

1. Hva vil dere bidra med inn i samfunnsoppdraget – både fra egen organisasjon og i partnerskapet?
2. Hvilke forventninger har dere til hva vi kan få til sammen – på kort og lengre sikt?

Generelle betraktninger om mandat og arbeidsform

Det var bred støtte til ambisjonsnivået og systemperspektivet i samfunnsoppdraget. Samtidig ble det pekt på behov for tydeligere avklaringer av:

- roller og ansvar
- partnerskapets handlingsrom
- partnerskapets beslutningsmandat vs pågående politiske prosesser
- utfordringer knyttet til språk og begreper i mission-metodikken
- behov for å gjøre arbeidsformen mer konkret og forståelig

Flere pekte på behov for å klargjøre hvordan og når prioriteringer og beslutninger tas, og hvilke beslutninger det er snakk om. Dette ble løftet som en forutsetning for å kunne forankre arbeidet bredt i egne organisasjoner.

Det ble også understreket betydningen av at arbeidet må kunne romme uenighet, utfordre etablerte logikker og håndtere spenninger som en del av utviklingsarbeidet.

Det var samtidig forståelse for at samfunnsoppdraget er i en tidlig fase, og at videre avklaringer vil utvikles underveis i arbeidet.

Bidrag fra partnerskapet

Innspillene reflekterte bredden i partnerskapet.

Det ble særlig løftet frem bidrag knyttet til:

- strategisk politikkutvikling og systemendringer
- kunnskap og erfaring fra kommunesektor, arbeidsliv og frivillighet
- innsikt i profesjoner og tjenesteyting
- mobilisering gjennom etablerte nettverk og arenaer

- tilrettelegging for barn og unges medvirkning

Flere understreket betydningen av:

- å koble forskning, praksis og brukerkunnskap
- å bidra til bedre samordning og mindre fragmentering
- å ta et helhetlig perspektiv på oppvekst, inkludert utdanning, arbeid, fritid og levekår, samt hvordan kommunal planlegging og utvikling av bo- og nærmiljøer påvirker barn og unges oppvekstvilkår

Videre ble det pekt på at:

- organisasjonene i partnerskapet representerer profesjoner og sektorer med solid kunnskapsgrunnlag
- partnerskapsmedlemmene kan bidra til å koble samfunnsoppdraget tettere på sine respektive profesjons- og fagmiljøer
- en viktig rolle vil være å mobilisere aktører som skal omsette ambisjonene i praktisk arbeid

Det ble samtidig pekt på at innsatsgruppas kapasitet og ressurser er begrensede, og at dette forutsetter tydelige prioriteringer og en målrettet bruk av partnerskapets samlede ressurser og bidrag.

Forventninger

Partnerskapet uttrykte høye forventninger til hva samfunnsoppdraget kan bidra til.

Sentrale forventninger:

- bedre samordning av eksisterende initiativer
- sterkere systemperspektiv i politikk og virkemidler
- mer målrettet bruk av kunnskap
- mindre prosjektlogikk og mer varige strukturer

Samtidig ble det pekt på behov for:

- å balansere langsiktighet og tempo
- å unngå å bygge nye parallelle strukturer. Samfunnsoppdragets rolle i forhold til KUBU og øvrige eksisterende strukturer må avklares
- å sikre realistiske forventninger til hva som kan oppnås

Det ble også fremhevet at:

- tydelighet om partnerskapets funksjon og bidrag er viktig for å skape legitimitet og engasjement
- partnerskapsmedlemmene må kunne formidle hva deltakelsen innebærer og hvilke muligheter det gir for påvirkning, til sine respektive organisasjoner og mobiliseringsarenaer
- evnen til å forankre arbeidet bredt i medlems- og fagmiljøer vil være avgjørende for å lykkes

Runden bidro til en viktig felles forståelse av utfordringsbildet og partnerskapets rolle.

4. Plan for neste steg – Innledning v/Solveig Korum og diskusjon i partnerskapet

Innsatsgruppa presenterte foreløpige prioriteringer og anbefalinger for arbeidet i 2026:

- etablere struktur og arbeidsform for samfunnsoppdraget
- utvikle rammer for medvirkning fra barn og unge
- starte arbeidet med portefølje og prioritering av utviklingsspør, gjennom arbeidsverksteder og samskapende prosesser med relevante aktører. Herunder et arbeidsverksted med partnerskapet, tentativt berammet til ultimo august/primio september 2026
- styrke kunnskapsgrunnlag og læringsløyper
- utvikle en felles kommunikasjonsramme, inkludert språk, budskap og narrativ tilpasset ulike målgrupper

Det ble understreket at arbeidet i 2026 vil ha fokus på forankring, mobilisering og konkretisering av retning.

Diskusjon om prioriteringer

Partnerskapets tilbakemeldinger i møtet ga overordnet støtte til innsatsgruppas videre plan for konkretisering og prioritering innenfor rammene av samfunnsoppdraget.

I diskusjonen ble følgende behov særlig fremhevet:

- utvikle et tydeligere felles kunnskapsgrunnlag. Det ble stilt spørsmål om hvordan et «felles kunnskapsgrunnlag» skal forstås i praksis, herunder hvordan ulike kunnskapsformer, forskningsperspektiver og erfaringer skal vurderes og balanseres i prioriterings- og utviklingsarbeidet
- identifisere systemiske barrierer
- styrke læringsløyper og spredning av erfaringer
- sikre bedre kobling mellom forskning og praksis. Det ble løftet at samfunnsoppdraget har et mulighetsrom for systematiske forsøk over relativt lang tid

- tydeliggjøre hvordan partnerskapet skal bidra mellom møtene
- utvikle et språk og narrativ som er forståelig og mobiliserende
- behov for å diskutere ikke bare hva som skal styrkes og utvikles, men også om det finnes etablerte innsatser med begrenset effekt som det kan være nødvendig å utfordre eller prioritere bort over tid

Flere pekte også på:

- behov for å involvere forskningsmiljøer tettere
- betydningen av kommunene som sentrale innovasjonsarenaer, blant annet illustrert gjennom erfaringer fra lokale initiativer og arbeidsformer som løfter frem nye måter å arbeide på tvers av tjenester og sektorer
- at det på sikt kan være behov for mer målrettede innsatsområder eller utviklingsspor innenfor samfunnsoppdraget, som muliggjør tydeligere prioritering og retning
- nødvendigheten av å ta barn og unges perspektiver på alvor

5. Oppsummering og avslutning v/statsråd Lene Vågslid

Statsråden oppsummerte møtet og understreket at samfunnsoppdraget er et langsiktig arbeid og at veien videre vil utvikles underveis. Partnerskapet ga tilslutning til anbefalingene fra innsatsgruppen, herunder at innsatsgruppen får tilstrekkelig handlingsrom til å arbeide utforskende og utvikle nye arbeidsformer, innenfor rammene av samfunnsoppdraget.

Innsatsgruppen planlegger et arbeidsverksted med partnerskapet høsten 2026. Før dette vil innsatsgruppen arbeide videre med å få oversikt over relevant kunnskapsgrunnlag, samt konkretisere roller og innhold til porteføljen i samfunnsoppdraget. Innsatsgruppen vil også ha bilateral dialog med partnerskapsmedlemmene.